

A felsőoktatási intézmények Kazinczyról elnevezett szép magyar beszéd versenyének szabályzata

A felsőoktatási intézmények Kazinczyról elnevezett szép magyar beszéd versenye az egyik legrégebbi, legnagyobb múltra visszatekintő anyanyelvi verseny. Kodály Zoltán felhívására már 1939-ben, 1940-ben és 1941-ben is rendeztek kiejtési versenyt az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. Később, 1965-ben Péchy Blanka művésznő kezdeményezésére hirdették meg a szép magyar beszéd versenyét középiskolásoknak, majd a pedagógusjelöltek először 1973-ban Pécsen vehettek részt a Kazinczy-versenyen.

A felsőoktatási intézmények maguk szervezték/szervezik meg a helyi válogatót, ahonnan az országos, illetve Kárpát-medencei döntőre a legjobb hallgatóikat delegálták. 2009-től a tanárjelöltek mellett teológus és joghallgatók is részt vehetnek a versenyen.

A verseny célja

A szövegmondó verseny megrendezésével arra kívánjuk ösztönözni a résztvevőket, hogy növekedjék a magyar nyelv kiejtési szabályait figyelembe vevő, kifejező beszéd iránti igényesség.

Résztvevők

A Szép Magyar Beszéd versenyen részt vehetnek az ország és a határon túli területek magyar nyelvű, elsősorban pedagógusképző intézményei, jogi karai és teológusképző intézményei. Az egyes intézményekből résztvevő hallgatók létszáma mellékletben olvasható. Azok az intézmények (karok), amelyeknek a megelőző évben volt Kazinczy-érmes hallgatójuk, plusz egy főt nevezhetnek a versenyre.

A döntőt szervező intézmény (kar/tanszék) a táblázatban megadott létszámon felül plusz egy főt indíthat a versenyen.

Az országos döntőn csak azok a versenyzők indulhatnak, akik még nem nyerték el a Kazinczy-érmet.

A felsőoktatási intézmények házi fordulói

A döntőt megelőző egyetemi versenyeket minden intézmény saját hatáskörben szervezi meg. Ahol nincs összegyetemi verseny, ott karonként általában max. 1 versenyző nevezhető (lásd. a mellékletet). Az összegyetemi versenyről továbbjutók esetében nem számít, hogy a versenyzők melyik karra járnak, de feltétel, hogy pedagógus-, jogász- vagy teológushallgatók legyenek.

Az országos döntő menete, feladatai

A versenyzőknek két, 1-1 gépelt oldalnyi, 2-3 percnél nem hosszabb, magyar szerzőtől származó 20–21. századi esszé- vagy szépprózai szöveget kell felolvasniuk. Az egyik szöveget szabadon választják, ennek felolvasására előzetesen felkészülhetnek (a szöveg nem lehet fordítás, és nem tartalmazhat sok párbeszédet). A másik szöveget a verseny helyszínén kapják meg, és 20 perc felkészülési idő után olvassák fel.

Jelentkezés

A döntőbe jutott hallgatók jelentkezési lapját az intézményi felelős versenyszervező juttatja el a döntő szervezőinek a felhívásban megadott határidőig. A szervezők a felhívásban az országos döntő időpontját is meghatározzák.

Értékelés

A versenyzők teljesítményét szakmailag kompetens zsűri bírálja el fonetikusok, beszédtanárok, előadóművész, kommunikációs szakemberek részvételével. A zsűritagokat a szervezők és a zsűri elnöke kéri fel.

A teljesítmény értékelésének főbb szempontjai:

- jó szövegértés és szövegűség,
- a szövegtartalom, az írói szándék és a szövegszerkezet hiteles közlése,
- a beszédhelyzetnek, a szöveggörnyezetnek megfelelő tolmácsolás,
- jó beszédlevegés, a beszédhangok és hangkapcsolatok helyes ejtése, megfelelő hangsúlyozás, dallamformálás, szünettartás; a beszédtempó, a hangerő illő alkalmazása; a nonverbális eszközök szövegnek megfelelő, mértéktartó használata.